

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Економічний факультет
Кафедра соціального забезпечення та управління персоналом

Затверджено

на засіданні кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом
економічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від 28 серпня 2023 р.)

В. о. завідувача кафедри **Наталія ШЕГИНСЬКА**

Силабус з навчальної дисципліни

«Навчальна практика»,

що викладається в межах

Освітньо-професійної програми «Соціальне забезпечення»

першого (бакалаврського) освітнього рівня вищої освіти

для здобувачів з спеціальності 232 Соціальне забезпечення

Львів 2023

Назва дисципліни	Навчальна практика
Адреса викладання дисципліни	м. Львів, просп. В. Чорновола, 61
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Економічний факультет, кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (м. Львів, просп. В. Чорновола, 61, каб. 330)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота 232 Соціальне забезпечення
Викладачі дисципліни	Комаринська Зоряна Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри соціального забезпечення та управління
Контактна інформація викладачів	zoriana.komarynska@lnu.edu.ua https://econom.lnu.edu.ua/employee/komarynska-zoriana-mykhaylivna кафедра соціального забезпечення та управління персоналом (м. Львів, просп. В. Чорновола, 61, каб. 330)
Консультації питань навчання з дисципліни відбуваються	3 Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Teams, Zoom та або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або телефонувати.
Сторінка дисципліни	https://econom.lnu.edu.ua/course/navchalna-praktyka
Інформація про дисципліну	Навчальна практика є нормативною освітньою компонентою ОПІ «Соціальне забезпечення» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти зі спеціальності 232 Соціальне забезпечення. Її тривалість визначена навчальним планом і становить 4 тижні у 6 семестрі в обсязі 6 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Навчальна практика призначена для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти третього року навчання для денної форми навчання. Організатором практики є кафедра соціального забезпечення та управління персоналом. Навчальна практика передбачає формування у майбутніх працівників у сфері соціального забезпечення практичних умінь та навичок роботи за спеціальністю. Базами для проходження практики можуть бути Центри соціальних служб м. Львова, Львівське обласне відділення Пенсійного фонду України, Центри зайнятості, громадські та недержавні організації, благодійні фонди.
Мета та цілі дисципліни	Метою Навчальної практики є ознайомлення студентів зі специфікою майбутнього фаху, отримання ними первинних професійних умінь із загальнопрофесійних та спеціальних навчальних дисциплін, вивчення студентами практичного досвіду організації, управління та діяльності установами та організаціями у сфері соціального забезпечення м. Львова. Основними завданнями практики є: - закріплення, поглиблення теоретичних знань, набутих у ході аудиторного та самостійного вивчення базових дисциплін, застосування здобутих знань та умінь на практиці;

	<ul style="list-style-type: none"> - вивчення сучасного стану сфери соціального забезпечення, перейняття передового досвіду управлінських та виробничих процесів у цій галузі; - ознайомлення з особливостями завдань і функціями основних структурних підрозділів підприємства; - зібрання та опрацювання фактичного матеріалу, його узагальнення, набуття навичок аналітично-конструктивного опрацювання та самостійного дослідження в перспективі у формі курсової, дипломної та іншого виду студентської наукової роботи
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Базова</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 р. № 2671-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19 2. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / редкол.; за наук. ред. А. Я. Кузнецової, Л. К. Семів, З. Е. Скринник. - Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. - 311 с. /авторський внесок: Розділ 4, підрозділ 4.1. Структура і напрями діяльності вітчизняної системи соціального захисту.-С.178-186 3. Соціальне забезпечення в Україні : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. А. Я. Кузнецової, З. Е. Скринник, Л. К. Семів. Львів: Університет банківської справи, 2021. 547 с. 4. Комаринська З. М. Роль саморозвитку особистості у процесі підготовки фахівців соціального забезпечення <i>Проблеми саморозвитку особистості в сучасному суспільстві</i>: Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, 26–27 березня 2021 р. / НЮУ ім. Ярослава Мудрого. Х.: Друкарня Мадрид, 2021. 364 с. - С. 313-314 5. Комаринська З.М. Особливості роботи соціального педагога в об'єднаній територіальній громаді // <i>Актуальні проблеми, пріоритетні напрямки та стратегії розвитку України</i>: тези доповідей III Міжнародної науково-практичної онлайн-конференції, м. Київ, 13 жовтня 2021 року/ редкол. О.С. Волошкіна та ін. – К.: ІТТА, 2021. – 1463 с. С. 254-258 6. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики. Суми: Сумський державний університет, 2019. 7. Семигіна Т. Нові глобальні етичні принципи соціальної роботи <i>Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму</i>. 2019. № 1. С.70-85. 8. Семигіна Т. В. Розвиток власних теорій соціальної роботи: глобальні тенденції // <i>Розвивальний потенціал сучасної соціальної роботи: методологія та технології</i> : м-ли IV Міжнар. наук.-практ. конф. (15–16 березня 2018 року, Київ) / За ред. Ю.М. Швалба. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 90-94 <p>Допоміжна</p> <ol style="list-style-type: none"> 9. Семигіна Т. В. Соціальні послуги у територіальних громадах України: інновації правового регулювання // <i>Вісник Академії праці, соціальних відносин і туризму</i>. 2019. № 4. С. 65-75. URL: https://www.socosvita.kiev.ua/sites/default/files/Visnyk_4_2019-65-75.pdf.

	<p>10. Семигіна Т.В. Сучасна соціальна робота: чи виправдане стирання меж? // <i>Перспективи розвитку соціальної педагогіки в Україні</i>: Матеріали круглого столу (24 травня 2018 року, Київ) / за ред. О. В. Чуйко. Київ: КНУ імені Тараса Шевченка, 2018. С. 84-89. URL: https://bit.ly/2AyaOBy</p> <p>11. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.</p> <p>12. Соціальна відповідальність. Підручник / [В. М. Тарасевич, О. В. Золотарьова та ін.], за наук. ред. д-ра екон. наук В. М. Тарасевича, канд. екон. наук О. В. Золотарьової. Дніпро: ПБП «Економіка», 2019. 204 с.</p> <p>Інформаційні ресурси Інтернет-мережі</p> <p>13. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: http://www.rada.gov.ua.</p> <p>14. Урядовий портал (Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України). URL: http://www.kmu.gov.ua.</p> <p>15. Офіційний сайт Міністерства соціальної політики: URL: http://msp.gov.ua</p> <p>16. Офіційний сайт Міністерства фінансів України http://www.minfin.com.ua</p> <p>17. Офіційний сайт Пенсійного фонду України http://www.pfu.gov.ua</p> <p>18. Офіційний сайт Державної служби статистики України http://www.ukrstat.gov.ua</p> <p>19. Львівський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді https://social.lviv.ua/institution/socsluzhby/</p> <p>20. Наукова електронна бібліотека. (Книги, підручники, дисертації, автореферати.) http://www.nbuiv.gov.ua/portal</p>
Обсяг курсу	180 год
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде:</p> <p><i>знати:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - сучасний стан сфери соціального забезпечення, передовий досвід управлінських та виробничих процесів у цій галузі; - можливості для покращення соціальної сфери надання послуг <p><i>уміти:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - застосувати здобуті теоретичні знання на практиці; - узагальнювати набуті навички аналітично-конструктивного опрацювання та самостійного дослідження - використовувати практичні вміння у подальшій професійній діяльності на навчально-науковій роботі <p>Загальні компетентності (ЗК):</p> <p>ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p>ЗК 5. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p>ЗК 11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК 13. Здатність до міжособистісної взаємодії</p> <p>ЗК 15. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків</p>

	<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):</p> <p>СК 2. Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення;</p> <p>СК 3. Здатність консультувати з питань соціального забезпечення різним групам населення, що опинилися у складних життєвих обставинах;</p> <p>СК 10. Здатність до планування та реалізації заходів з надання адресної соціальної допомоги.</p> <p>СК 11. Здатність оцінювання якості соціальних послуг</p> <p>СК 13. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів у професійній діяльності;</p> <p>СК 14. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері</p> <p>Програмні результати навчання (ПРН):</p> <p>ПРН 9 Виявляти готовність до взаємодії з колегами по роботі, приймати управлінські рішення в організації роботи виконавців;</p> <p>ПРН 15 Приймати практичні рішення для покращення соціального добробуту та підвищення соціальної безпеки;</p> <p>ПРН 20 Демонструвати вміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей.</p> <p>Крім цього, очікується набуття здобувачами наступних навичок (soft skills):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Навички критичного мислення: дисципліна спонукає до критичного аналізу та оцінки інформації, теорій та концепцій, що сприяє розвитку в здобувачів здатності обґрунтовувати свої погляди та приймати обґрунтовані рішення. 2. Комунікаційні навички: вивчення дисципліни розвиває вміння висловлювати свої думки письмово та усно, спілкуватися з іншими людьми, а також слухати і розуміти інших. 3. Навички роботи в команді: використання інтерактивних методів навчання розвиває у здобувачів вміння працювати в групах, спільно досягати цілей і вирішувати колективні завдання. 4. Навички прийняття рішень: здатність до аналізу та вибору оптимальних рішень є важливою для здобувачів, які вивчають соціальне забезпечення. 5. Лідерські навички: вивчення дисципліни сприяє розвитку лідерських якостей, зокрема здатності до організації та керівництва ініціативами та проєктами
Ключові слова	соціальна політика, соціальний захист, соціальне забезпечення, соціальне обслуговування, соціальні гарантії, соціальні норми і нормативи, соціальне страхування, безробіття, соціально вразливі верстви населення.
Формат курсу	очний
Теми	Див. Схему курсу
Підсумковий контроль, форма	Залік диференційований

Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з дисциплін «Соціальні допомоги та їх правове регулювання», «Теорія і практика соціального забезпечення», «Пенсійне забезпечення в Україні», достатніх для сприйняття категоріального апарату Навчальної практики
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Словесні методи (лекції, бесіди з формуванням проблемних завдань, дискусії); наочні методи (мультимедійні презентації); проблемно-пошукові (виконання завдань самостійної роботи; робота у групах (розробка проектів); виконання індивідуальних завдань
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійні засоби, онлайн-засоби, платформа Microsoft Teams.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання результатів практичної підготовки проводиться за 100-бальною шкалою на основі аналізу виконання завдань практики (60 балів) та під час захисту практики (40 балів):</p> <p>Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Виконання завдань практики: <ul style="list-style-type: none"> - Підготовка презентації про спеціальність «Соціальне забезпечення» - 10 балів - Презентація та захист соціального проекту – 20 - Програма та проведене на її основі соціологічне дослідження за обраною соціальною тематикою (на власний вибір) – 10 - Підготовка та оформлення звіту на основі дослідження соціального простору міста Львова -20 • Захист практики – 40 - Своєчасність здачі звітної документації практики, якість оформлення та виконання матеріалів звітної документації – 20 балів - Презентація результатів практики – 20 балів
	<p>Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.</p> <p>Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів робіт, передбачених навчальною практикою.</p> <p>Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p>

	<p>Політика виставлення балів. Враховуються бали, набрані під час виконання практичних завдань та навчально-наукових видів робіт. При цьому обов'язково враховуються активність студента під час практичних робіт, екскурсій на базі практики; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях, не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу

Схема курсу

Ти ж-день, год	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год	Термін виконання
1	<p>Тема 1. Місце і роль навчальної практики у системі підготовки фахівців із соціального забезпечення</p> <p>Збір теоретичного матеріалу за розділами навчальної практики, отримання індивідуальних завдань.</p>	Групова, індивідуальна робота	Література за списком 1-6, 9-12, 13-20	Підготовка презентації про спеціальність «Соціальне забезпечення»	1-3 день практики
2	<p>Тема 2. Методи та організація соціальних досліджень</p> <p>Основні принципи наукового підходу у соціальних науках. Цілі соціальних наук. Роль методології у соціальних науках</p> <p>Концептуальні основи досліджень.</p>	Групова, індивідуальна робота	Література за списком 1-6, 9-12, 13-20	Скласти програму та провести соціологічне дослідження за обраною соціальною тематикою (на власний вибір)	4-8 день
	<p>Тема 3. Підготовка соціального проекту</p> <p>Підготовка бізнес-плану (проекту) із створення у своєму населеному пункті соціального підприємства.</p> <p>Визначення потреб у соціальних послугах. Розробка моделей соціального підприємства.</p> <p>Здійснення планування.</p> <p>Налагодження діяльності.</p> <p>Очікувані результати.</p> <p>Презентація продукту</p>	Групова, індивідуальна робота	Література за списком 1-6, 9-12, 13-20	Підготувати соціальний проект	9-16 день.
3	<p>Тема 4. Дослідження соціального простору міста Львова.</p> <p>За попередньою домовленістю із установами та закладами соціального забезпечення міста Львова студенти відбувають ознайомчі екскурсії. На основі побаченого та почутого, а також вивчивши літературні та інші джерела інформації, пов'язані з виконанням навчальних та науково-дослідних завдань практики студенти готують звіт</p>	Групова, індивідуальна робота	Література за списком 1-6, 9-12, 13-20	Підготувати звіт про роботу бази практики, яку відвідали студенти під час екскурсії (за визначеним планом)	17-24 день

	на основі проведеного дослідження				
4	Камеральні роботи, захист практики Робота студентів з матеріалами, оформлення звіту з практики. Узагальнення результатів навчальної практики. Захист звіту з практики.	Презентація, виступ		Підготувати звіт з практики і провести його захист	25-28 день

Доцент кафедри соціального забезпечення
та управління персоналом

Зоряна Комаринська